

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Введено в дію наказом
від «___» _____ 2020 р. № _____

Ректор _____ В. С. Бакіров

«___» _____ 2020 р.

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА
підготовки доктора філософії (PhD)

треть (освітньо-науковий) рівень вищої освіти

спеціальність 081 – Право

Предметні напрями досліджень:

- Теорія та філософія права; порівняльне правознавство; історія права та держави;
- Конституційне право; муніципальне право;
- Цивільне право та цивільний процес, сімейне право; міжнародно-правовий у сфері приватного права;
- Адміністративне право і процес; фінансове право;
- Кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право;
- Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність

Затверджено Вченою радою університету “___” _____ 2020 року,
протокол №

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-наукової програми

Кафедра державно-правових дисциплін
протокол № 14 від «08» лютого 2020 р.

Завідувач кафедри _____ **(О.М. Головка)**

Кафедра цивільно-правових дисциплін
протокол №9 від «11» лютого 2020 р.

Завідувач кафедри _____ **(О.А. Устименко)**

Кафедра кримінально-правових дисциплін
протокол № 8 від «13» лютого 2020 р.

Завідувач кафедри _____ **(О.О. Житний)**

Кафедра конституційного і муніципального права
протокол № 8 від «14» лютого 2020 р.

Завідувач кафедри _____ **(М.М. Воронов)**

Вчена рада юридичного факультету
протокол №7 від «5» лютого 2020 р.

Голова Вченої ради факультету _____ **(Т.Є. Кагановська)**

Відділ аспірантури та докторантури

Завідувач відділу _____ **(А.В. Коньшина)**

ПЕРЕДМОВА

Розроблено робочою групою у складі:

Прізвище, ім'я, по батькові	Найменування посади (для сумісників – місце основної роботи, посада)	Науковий ступінь, вчене звання, за якою кафедрою (спеціальністю) присвоєно
Керівник робочої групи:		
Кагановська Тетяна Євгеніївна	Декан юридичного факультету ХНУ імені В.Н. Каразіна	Доктор юридичних наук, професор
Члени робочої групи:		
1. Серьогін Віталій Олександрович	Заступник декана юридичного факультету ХНУ імені В.Н. Каразіна з наукової роботи, професор кафедри конституційного і муніципального права	Доктор юридичних наук, професор кафедри конституційного і муніципального права
3. Лук'янець Дмитро Миколайович	Професор кафедри державно-правових дисциплін	Доктор юридичних наук, професор кафедри державно-правових дисциплін
4. Воронов Марк Миколайович	Завідувач кафедри конституційного і муніципального права	Кандидат юридичних наук, доцент кафедри конституційного та міжнародного права
5. Житний Олександр Олександрович	Завідувач кафедри кримінально-правових дисциплін, професор кафедри	Доктор юридичних наук, професор кафедри кримінально-правових дисциплін
6. Устименко Олена Анатоліївна	Завідувач кафедри цивільно-правових дисциплін	Кандидат юридичних наук

При розробці проекту Програми враховані вимоги:

- 1) Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2015 р. № 1556-VII зі змінами та доповненнями;
- 2) Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого Постановою Кабінету Міністрів від 23.03.2016 р. № 261.
- 3) Наказ МОН від 28.12.18 року №1474 «Про затвердження примірного переліку та опису предметних напрямків досліджень в межах спеціальності 081 «Право»
- 4) Тимчасового стандарту вищої освіти Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, освітньо-наукових програм та навчальних планів підготовки здобувачів вищої освіти на третьому освітньо-науковому рівні.

1. Профіль освітньої-наукової програми

Зі спеціальністю 081 Право

1 – Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна, юридичний факультет
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації	Ступінь вищої освіти: <u>доктор філософії</u> Спеціальність: <u>081–Право</u> Освітня кваліфікація: <u>доктор філософії</u>
Офіційна назва програми	Право
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом доктора філософії, одиничний, 40 кредитів ЄКТС освітньої складової освітньо-наукової програми, термін освітньої складової освітньо-наукової програми 2 роки. Термін навчання - 4 роки.
Наявність акредитації	Акредитаційна комісія. Україна. Сертифікат – Термін дії – 01.07.2023 р.
Цикл/рівень	НРК України – 9 рівень, FQ-EHEA – третій цикл, EQF-LLL – 8 рівень
Передумови	Наявність ступеня вищої освіти магістра або освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліст. Професійний відбір осіб, що бажають навчатися за програмою, здійснюється за результатами: <ul style="list-style-type: none"> – вступного іспиту із спеціальності (за відповідним предметним напрямом підготовки); – вступного іспиту з іноземної мови; – презентації своєї дослідницької пропозиції; – додаткового іспиту із спеціальності (за відповідною спеціалізацією – особам, для яких спеціальність за дипломом про повну вищу освіту не відповідає спеціальності цієї програми).
Мова викладання	Українська, англійська мова
Термін дії освітньо-наукової програми	2020-2024 (4 роки)
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньо-наукової програми	http://www.univer.kharkov.ua/docs/work/081law-o.pdf
2 - Мета освітньо-наукової програми	
Мета програми	Підготовка фахівців, які на базі глибоких теоретичних знань, практичних умінь та навичок здатні розв'язувати комплексні проблеми в галузі права, здійснювати в цій галузі дослідницько-інноваційну діяльність. Досягнення зазначеної мети передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань, професійну діяльність та практичне впровадження отриманих результатів.

3 – Характеристика освітньо-наукової програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	Галузь знань: 08 Право Спеціальність: 081– Право
Орієнтація освітньо-наукової програми	<p>Освітня складова освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії передбачає такі цикли підготовки:</p> <ul style="list-style-type: none"> – гуманітарної і спеціально-правової підготовки; – фундаментальної підготовки; – професійної та практичної підготовки; – вибіркового дисциплін. <p>Наукова складова освітньо-наукової програми передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> – затвердження теми дослідження та наукового керівника (керівників) аспіранта; – складання індивідуального плану наукової роботи аспіранта; – проведення власного наукового дослідження під керівництвом одного або двох наукових керівників – оприлюднення результатів дослідження у вигляді наукових статей, доповідей та презентацій; – оформлення результатів дослідження у вигляді дисертації, яка повинна бути самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання актуального наукового завдання в певній галузі знань або на межі кількох галузей, результати якого становлять оригінальний внесок у суму знань відповідної галузі (галузей) та оприлюднені у відповідних публікаціях. <p>Перелік тем дисертаційних робіт та вимоги до їх написання та оформлення розробляються атестаційною комісією, розглядаються Вченими радами факультетів та затверджуються Вченою радою університету.</p> <p>Наукова складова освітньо-наукової програми оформляється на весь термін навчання у вигляді індивідуального плану наукової роботи аспіранта, який є невід'ємною частиною навчального плану, відповідно до обраної теми наукового дослідження за спеціальністю.</p>
Основний фокус освітньо-наукової програми та спеціалізації	<p>Програма спрямована на набуття необхідних дослідницьких навиків для наукової кар'єри, викладання спеціальних дисциплін в галузі:</p> <ul style="list-style-type: none"> - теорія та філософія права; порівняльне правознавство; історія права та держави; - конституційне право; муніципальне право; - цивільне право та цивільний процес, сімейне право; міжнародно-правовий у сфері приватного права; - адміністративне право і процес; фінансове право; - кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право; - кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність <p>Ключові слова: правозастосування, правоохорона, право,</p>

	розвиток, теорія, нормативність																																																																																
Особливості програми	<p>Освітньо-наукова програма включає навчальні дисципліни з циклу загальної підготовки та додаткові дисципліни з циклу професійної підготовки, які поглиблюють дослідницькі компетентності та знання спеціальних розділів фундаментальних та професійно-орієнтованих дисциплін.</p> <p>Заклад освіти має право у встановленому порядку змінювати окремі навчальні дисципліни освітньої складової освітньо-наукової програми та навчальної програми підготовки аспіранта.</p> <p>Наукова складова освітньо-наукової програми оформляється на весь термін навчання у вигляді індивідуального плану наукової роботи аспіранта, який є невід'ємною частиною навчального плану, відповідно до обраної теми наукового дослідження за спеціальністю.</p>																																																																																
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання																																																																																	
Придатність до працевлаштування	<p>Робочі місця в органах державної влади та місцевого самоврядування, державних та приватних вищих навчальних закладах, науково-дослідних інститутах, наукових центрах та юридичних компаніях.</p> <p>Основні професійні назви робіт, на яких можуть працювати випускники аспірантури за предметними напрямками (згідно з Класифікатором професій ДК03:2010):</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>КОД КП</th> <th>КОД ЗКППТР</th> <th>ВИПУСК ЄТКД</th> <th>ВИПУСК ДКХП</th> <th>ПРОФЕСІЙНА НАЗВА РОБОТИ</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td colspan="5">1231 - Керівники фінансових, бухгалтерських, економічних, юридичних та адміністративних підрозділів та інші керівники</td> </tr> <tr> <td>1231</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>Головний фахівець (пенітенціарна система)</td> </tr> <tr> <td>1231</td> <td>21124</td> <td></td> <td></td> <td>Головний юрисконсульт</td> </tr> <tr> <td>1231</td> <td>24157</td> <td></td> <td>1</td> <td>Начальник юридичного відділу</td> </tr> <tr> <td colspan="5">1232 - Керівники підрозділів кадрів і соціально-трудолив відносин</td> </tr> <tr> <td>1232</td> <td>23805</td> <td></td> <td>67, 1</td> <td>Начальник відділу кадрів</td> </tr> <tr> <td colspan="5">1475.1 - Менеджери (управителі) з права</td> </tr> <tr> <td>1478</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>Менеджер (управитель) у слідчій діяльності</td> </tr> <tr> <td>1479</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>Менеджер (управитель) з організації консультативних послуг</td> </tr> <tr> <td colspan="5">2310 Викладачі університетів та вищих навчальних закладів</td> </tr> <tr> <td>2310.2</td> <td>20199</td> <td></td> <td></td> <td>Асистент</td> </tr> <tr> <td>2310.2</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>Викладач вищого навчального закладу</td> </tr> <tr> <td>2310.1</td> <td>21795</td> <td></td> <td></td> <td>Доцент</td> </tr> <tr> <td>2310.1</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>Професор</td> </tr> <tr> <td colspan="5">2421.1 - Наукові співробітники (правознавство)</td> </tr> </tbody> </table>	КОД КП	КОД ЗКППТР	ВИПУСК ЄТКД	ВИПУСК ДКХП	ПРОФЕСІЙНА НАЗВА РОБОТИ	1231 - Керівники фінансових, бухгалтерських, економічних, юридичних та адміністративних підрозділів та інші керівники					1231				Головний фахівець (пенітенціарна система)	1231	21124			Головний юрисконсульт	1231	24157		1	Начальник юридичного відділу	1232 - Керівники підрозділів кадрів і соціально-трудолив відносин					1232	23805		67, 1	Начальник відділу кадрів	1475.1 - Менеджери (управителі) з права					1478				Менеджер (управитель) у слідчій діяльності	1479				Менеджер (управитель) з організації консультативних послуг	2310 Викладачі університетів та вищих навчальних закладів					2310.2	20199			Асистент	2310.2				Викладач вищого навчального закладу	2310.1	21795			Доцент	2310.1				Професор	2421.1 - Наукові співробітники (правознавство)				
КОД КП	КОД ЗКППТР	ВИПУСК ЄТКД	ВИПУСК ДКХП	ПРОФЕСІЙНА НАЗВА РОБОТИ																																																																													
1231 - Керівники фінансових, бухгалтерських, економічних, юридичних та адміністративних підрозділів та інші керівники																																																																																	
1231				Головний фахівець (пенітенціарна система)																																																																													
1231	21124			Головний юрисконсульт																																																																													
1231	24157		1	Начальник юридичного відділу																																																																													
1232 - Керівники підрозділів кадрів і соціально-трудолив відносин																																																																																	
1232	23805		67, 1	Начальник відділу кадрів																																																																													
1475.1 - Менеджери (управителі) з права																																																																																	
1478				Менеджер (управитель) у слідчій діяльності																																																																													
1479				Менеджер (управитель) з організації консультативних послуг																																																																													
2310 Викладачі університетів та вищих навчальних закладів																																																																																	
2310.2	20199			Асистент																																																																													
2310.2				Викладач вищого навчального закладу																																																																													
2310.1	21795			Доцент																																																																													
2310.1				Професор																																																																													
2421.1 - Наукові співробітники (правознавство)																																																																																	

	2419.3			76	Спеціаліст-юрисконсульт
	2421.1				Молодший науковий співробітник (правознавство)
	2421.1	23667			Науковий співробітник (правознавство)
	2421.1				Науковий співробітник-консультант (правознавство)
2421.2 - Адвокати та прокурори					
	2421.2	20059			Адвокат
	2421.2				Консультант науковий (правознавство)
	2421.2	24450			Прокурор
	2421.2	24451			Прокурор-криміналіст
	2421.2				Старший помічник Генерального прокурора України з особливих доручень
	2421.2				Юрист
	2421.2				Юрист-міжнародник
2422 – Судді					
	2422				Суддя
<p>Випускники освітньо-наукової програми із підготовки доктора філософії (PhD) за напрямком можуть працювати на підприємствах, установах, організаціях усіх форм власності та господарювання у якості начальника юридичного відділу тощо; займати посади наукових та педагогічних працівників у дослідницьких установах та вищих навчальних закладах; займати посади у органах юстиції, державній виконавчій службі; працювати на суддівських або прокурорських посадах (після проходження додаткової підготовки); надавати нотаріальні послуги; надавати консалтингові і представницькі послуги, зокрема, у якості адвоката тощо.</p>					
Подальше навчання	<p>Виконання наукової програми четвертого (наукового) рівня вищої освіти для здобуття ступеня вищої освіти доктор наук, що передбачає набуття найвищих компетентностей у галузі розроблення і впровадження методології дослідницької роботи, проведення оригінальних досліджень, отримання наукових результатів, які забезпечують розв'язання важливої теоретичної або прикладної проблеми, мають загальнонаціональне або світове значення та опубліковані в наукових виданнях.</p>				
5 – Викладання та оцінювання					
Викладання та навчання	<p>Викладання проводиться у вигляді лекцій, практичних занять та семінарських занять. Передбачена самостійна робота на основі правових актів, підручників, навчальних</p>				

	<p>посібників та оригінальних статей та тез доповідей в наукових журналах. Останні два роки навчання відведено виключно під наукову роботу та підготовку дисертаційної роботи.</p>
Оцінювання	<p>Система оцінювання здобувача ступеня доктора філософії складається з поточного, проміжного та підсумкового оцінювання.</p> <p>Поточне оцінювання відбувається у вигляді заліків та екзаменів за дисциплінами відповідно до навчального плану.</p> <p>Підсумковому оцінюванню передують щорічне (проміжне) оцінювання аспіранта за результатами виконання індивідуального плану.</p> <p>Документами, що підтверджують поточне та проміжне оцінювання аспіранта, є річний звіт на засіданнях кафедри та Вченій раді факультету, друкований варіант дисертації чи її окремих розділів, копії публікацій та інших документів про наукові здобутки (зокрема, охоронних документів на інтелектуальну власність), документи про виконання навчальної складової освітньо-наукової програми.</p> <p>Підсумкове оцінювання здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії здійснюється постійно діючою або спеціалізованою вченою радою, утвореною для проведення разового захисту, на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації. Здобувач ступеня доктора філософії має право на вибір спеціалізованої вченої ради.</p>
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	<p>Здатність розв'язувати комплексні задачі та проблеми в галузі права, здійснювати в цій галузі дослідницько-інноваційну діяльність, що передбачає глибоке осмислення наявних знань, створення нових цілісних знань, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, практичне впровадження отриманих результатів.</p>
Загальні компетентності	<p>(ЗК-1) знання та розуміння предметної галузі, здатність сумлінно виконувати професійні обов'язки, діяти відповідно до етичних мотивів та чинного законодавства;</p> <p>(ЗК-2) здатність вдосконалювати й розвивати свій інтелектуальний і загальнокультурний рівень, уміння набувати нові знання, використовуючи сучасні інформаційно-освітні технології;</p> <p>(ЗК-3) уміння мислити евристично, самостійно; здатність до гіпотетичного та інноваційного мислення, генерування нових ідей;</p> <p>(ЗК-4) вміння працювати з інформацією та фактичним матеріалом для вирішення проблеми дослідження; формувати теоретичні та інформаційні бази наукового дослідження;</p> <p>(ЗК-5) уміння оперувати концептуальними знаннями щодо проведення науково-дослідної роботи; уміння використовувати сучасні наукові методи, як теоретичні, так</p>

	<p>і емпіричні, виходячи із завдань конкретного дослідження; (ЗК-6) уміння комбінувати відомі методи та способи рішення; встановлювати причинно-наслідкові зв'язки; аналізувати та порівнювати результати дослідження з попередніми досягненнями дослідників з обраної теми; (ЗК-7) здатність формулювати завдання та складати програму дослідження, опрацьовувати одержані результати, відтворювати їх у формі якісних наукових текстів (тези, статті, дисертаційне дослідження), які відповідають встановленим стандартам; (ЗК-8) володіння навичками ділового спілкування рідною й іноземними мовами на високому професійному рівні, знання та розуміння наукової правничої термінології; (ЗК-9) уміння вести наукову дискусію та спір, відстоювати власні погляди в максимально ефективній, переконливій, коректній і тактовній формі, інтелектуальна чесність і вміння працювати з критикою; (ЗК-10) уміння працювати у викладацькому колективі вищого навчального закладу, ефективно виконувати усі види викладацької роботи, забезпечувати студентам сприятливі умови навчання; кваліфіковане володіння педагогічними методиками та інноваційними підходами щодо форми й змісту викладання юридичних дисциплін.</p>
<p>Фахові компетентності</p>	<p>(ФК-1.1.) виявляти глибокі й системні теоретичні та емпіричні знання за фахом та у споріднених сферах правового регулювання; поглиблене розуміння правових питань, правової системи, юридичної теорії та практики (у т.ч. глибоке знання наукової літератури за профілем);</p> <p>(ФК-1.2.) здатність брати участь у розробці проектів правових актів, здійснювати наукове тлумачення правових актів, надавати рекомендації щодо їх удосконалення;</p> <p>(ФК-1.3) здатність кваліфіковано застосовувати правові акти у різних сферах юридичної діяльності;</p> <p>(ФК-1.4) здатність кваліфіковано здійснювати наукові дослідження в галузі права; викладати правові дисципліни на високому теоретичному й методичному рівні; ефективно здійснювати правове виховання;</p> <p>(ФК-1.5) здатність до міжнародної науково-педагогічної мобільності.</p> <p><i>Теорія та філософія права; порівняльне правознавство; історія права та держави:</i></p> <p>(ФК-2.1.) виявляти глибокі й системні теоретичні та емпіричні знання загальних закономірностей розвитку державно-правових явищ і процесів; поглиблене розуміння історико-теоретичних проблем, теорії та історії держави і права, політико-правових учень (у т.ч. глибоке знання наукової літератури за історико-теоретичним профілем);</p> <p>(ФК-2.2.) здатність брати участь у розробці проектів правових актів, здійснювати історико-теоретичне</p>

тлумачення правових пам'яток та чинних правових актів, надавати рекомендації удосконалення чинного законодавства з точки зору загальнотеоретичної юриспруденції;

(ФК-2.3.) здатність кваліфіковано й коректно з точки зору загальнотеоретичної юриспруденції застосовувати правові акти у різних сферах юридичної діяльності;

(ФК-2.4.) здатність кваліфіковано здійснювати наукові дослідження в галузі теорії та історії держави і права; викладати історико-правові й теоретико-правові дисципліни на високому теоретичному й методичному рівні; ефективно здійснювати загальноправове виховання;

(ФК-2.5.) здатність до міжнародної науково-педагогічної мобільності за історико-теоретичним профілем.

Конституційне право; муніципальне право:

(ФК-3.1.) виявляти глибокі й системні теоретичні та емпіричні знання конституційно-правових та муніципально-правових явищ і процесів; поглиблене розуміння конституційно-правових і муніципально-правових проблем, системи конституційного і муніципального права, теорії та практики конституціоналізму (у т.ч. глибоке знання наукової літератури за конституційно-правовим профілем);

(ФК-3.2.) здатність брати участь у розробці проектів конституційно-правових та муніципально-правових актів, здійснювати наукове тлумачення конституційно-правових і муніципально-правових актів, надавати рекомендації щодо їх удосконалення;

(ФК-3.3.) здатність кваліфіковано застосовувати конституційно-правові та муніципально-правові акти у різних сферах юридичної діяльності; у межах посадових обов'язків забезпечувати професійний захист конституційного ладу, конституційних прав і свобод людини і громадянина; прав і законних інтересів територіальних громад.

(ФК-3.4.) здатність кваліфіковано здійснювати наукові дослідження в галузі конституційного та муніципального права; викладати конституційно-правові дисципліни на високому теоретичному й методичному рівні; ефективно здійснювати політико-правове виховання;

(ФК-3.5.) здатність до міжнародної науково-педагогічної мобільності за конституційно-правовим профілем.

Цивільне право та цивільний процес, сімейне право; міжнародно-правовий у сфері приватного права:

(ФК-4.1.) здатність до формування висновків наукових досліджень цивільно-правових інститутів та явищ та висвітленні їх при викладанні дисциплін цивільно-правового спрямування;

(ФК-4.2.) здатність самостійного аналізу практики

застосування нормативно-правових актів для виявлення проблем правового регулювання цивільно-правових, сімейних, міжнародно-правових відносин та надання рекомендацій щодо їх вирішення;

(ФК-4.3.) здатність на високому професійному рівні застосовувати норми чинного матеріального та процесуального законодавства до регулювання цивільних, міжнародних, сімейних відносин;

(ФК-4.4.) систематизувати та узагальнювати знання з проблемних питань цивільного процесу на основі яких формулювати пропозиції щодо вдосконалення форм та засобів цивільно-правової охорони та захисту прав та інтересів учасників правовідносин приватноправової сфери;

Адміністративне право і процес; фінансове право:

(ФК-5.1.) здатність кваліфікованого застосування адміністративного законодавства та нормативно-правових актів управління в конкретних сферах юридичної діяльності, реалізовувати норми адміністративного матеріального й процесуального права в професійній діяльності;

(ФК-5.2.) здатність брати участь у проведенні юридичної експертизи проектів нормативно-правових актів управління, у тому числі, з метою виявлення в них положень, що сприяють створенню умов для прояву корупції, давати кваліфіковані юридичні висновки й консультації в конкретних сферах юридичної діяльності;

(ФК-5.3.) здатність реалізовувати та удосконалювати адміністративно-правові норми та аналізувати зміст управлінської діяльності;

(ФК-5.4.) здатність науково обґрунтовувати адміністративно-правові методи та реалізовувати форми адміністративно-правового регулювання в управлінських правовідносинах;

Кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право:

(ФК-6.1.) виявляти глибокі, системні теоретичні та практичні знання про злочини і їх правові наслідки, причини й умови злочинності в Україні й світі, засоби та основні напрямки протидії їй та проблеми протидії окремим видам злочинів;

(ФК – 6.2.) володіти цілісним уявленням про сучасні проблеми і закономірності реалізації заходів протидії злочинності, їх соціальне призначення, зміст, структуру й систему;

(ФК-6.3.) здатність оцінювати стан криміногенно значимих чинників, прогнозувати зумовлені ними зміни в політиці протидії злочинності, надавати їм кваліфіковану оцінку;

	<p>(ФК-6.4.) здатність розробляти та впроваджувати в практичну діяльність комплексні програми та окремі нормативно-правові акти, спрямовані на протидію злочинності й окремим видам злочинів, формулювати рекомендації з удосконалення прикладної правозастосовної діяльності в цій сфері;</p> <p>(ФК-6.5.) здатність творчо застосовувати методологію та методику досліджень проблем злочинності та засобів впливу на неї, формулювати обґрунтовані, підкріплені емпіричною базою висновки.</p> <p><i>Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність:</i></p> <p>(ФК-7.1.) готовий до виконання посадових обов'язків із забезпечення законності й правопорядку, безпеки особистості, суспільства, держави;</p> <p>(ФК-7.2.) здатний виявляти, припиняти, розкривати й розслідувати правопорушення й злочини;</p> <p>(ФК-7.3.) здатний здійснювати попередження правопорушень, виявляти й усувати причини й умови, що сприяють їхньому здійсненню;</p> <p>(ФК-7.4.) здатний виявляти, давати оцінку й сприяти припиненню корупційної поведінки;</p> <p>(ФК-7.5.) здатний брати участь у проведенні юридичної експертизи проектів нормативно-правових актів, у тому числі з метою виявлення в них положень, що сприяють створенню умов для прояву корупції, давати кваліфіковані юридичні висновки й консультації в конкретних сферах юридичної діяльності.</p>
7 – Програмні результати навчання	
<p>Програмні результати навчання</p>	<p>ПРН 1. Демонструвати системний науковий світогляд, уміння креативно мислити, формулювати висновки і розробляти рекомендації, пропонувати неординарні підходи з використанням новітніх технології у розв'язанні поставлених завдань;</p> <p>ПРН 2. Знати систему національного права, методи і зміст правового регулювання у різних галузях національного права;</p> <p>ПРН 3. Узагальнювати, критично мислити й аналізувати явища та проблеми, які вивчаються, проявляти гнучкість у прийнятті рішень на основі логічних аргументів та перевірених фактів в умовах обмеженого часу і ресурсів на засадах загальнонаукової методології;</p> <p>ПРН 4. Ідентифікувати наукові та практичні проблеми, готувати наукові тексти та доповіді, здійснювати публічну апробацію результатів досліджень як державною так і іноземними мовами, демонструвати усну та письмову комунікацію;</p>

ПРН 5. Знати основні юридичні школи, що склалися у відповідній сфері правових досліджень;

ПРН 6. Демонструвати лідерські якості, навички міжособистісної взаємодії, вміння працювати в команді дослідників, ефективно спілкуватися на професійному та соціальному рівнях, дотримуючись принципів наукової етики;

ПРН 7. Аналізувати зарубіжний досвід правового регулювання у відповідній сфері;

ПРН 8. Знати систему вищої освіти в Україні, специфіку професійно-педагогічної діяльності викладача вищої школи; використовувати законодавче та нормативно-правове забезпечення вищої освіти, сучасні засоби і технології організації та здійснення освітнього процесу, різноманітні аспекти виховної роботи зі студентами, інноваційні методи навчання. Критично оцінювати власні наукові розробки при впровадженні у навчальний процес;

ПРН 9. Знати юридичну (у т.ч. судову) практику за напрямом діяльності;

ПРН 10. Демонстрування прихильності просуванню цінності науки; проведення роботи з правової освіти, надання довідок і консультацій працівникам органу публічної влади, підприємства, установи, організації про чинне право, а також висновків з правових питань; надання допомоги з оформлення документів правового характеру;

ПРН 11. Використовувати практичний досвід прийняття виважених і обґрунтованих з точки зору правових вимог рішень як у стандартних, так і в нестандартних умовах юридичної діяльності;

ПРН 12. Застосовувати на постійній основі деонтологічні правила і керівні принципи наукових досліджень в галузі права з урахуванням таких аспектів, як необхідність дотримання авторських прав, недоторканності приватного життя, професійної таємниці та належних дослідницьких практик тощо;

ПРН 13. Опрацьовувати, аналізувати і синтезувати великі обсяги даних;

ПРН 14. Застосовувати свої професійні навички дослідження в неакадемічному середовищі;

ПРН 15. Оперувати концептуальними знаннями щодо проведення науково-дослідної роботи;

ПРН 16. Продукувати оригінальні, придатні до публікування у фахових виданнях наукові розробки у галузі права, демонструвати самостійне мислення, достатнє для обрання теми і відповідних методів дослідження;

ПРН 17. Коректно формулювати наукову проблему та дослідницькі завдання, визначати актуальність та новизну наукової роботи;

ПРН 18. Відбирати, порівнювати, співставляти необхідну інформацію і фактичний матеріал для

підготовки та проведення дослідження відповідно до поставленої мети та визначених завдань;

ПРН 19. Демонструвати ефективне освоєння відповідних методик і технологій, необхідних для досліджень у правовій сфері, таких як функціоналізм, критицизм, компаративістика тощо;

ПРН 20. Правильно інтерпретувати нові факти, що з'являються у відповідній галузі юридичної науки і практики;

ПРН 21. Самостійно обирати і застосовувати методи юридичної науки та алгоритм діяльності у практичних ситуаціях згідно з правовими стандартами у відповідній сфері;

ПРН 22. Представляти підсумки проведеної роботи у вигляді звітів, тез і доповідей на конференціях, статей, оформлених у відповідності з існуючими вимогами; реалізовувати наукову комунікацію у письмовій та усній формах;

ПРН 23. Застосовувати наукові розробки, наукову, педагогічну, навчально-методичну практику на заняттях з юридичних дисциплін; ефективно застосовувати методи, засоби, прийоми педагогічного впливу, методики виховання і викладання юридичних дисциплін;

ПРН 24. Визначати цілі, зміст, принципи, способи правового регулювання у відповідній сфері;

ПРН 25. Оперувати методичними принципами та категоріями в науковому дослідженні;

ПРН 26. Керувати правовою роботою в органі публічної влади, на підприємстві, в установі, організації, надавати правову допомогу його структурним підрозділам і громадським організаціям;

ПРН 27. Брати участь у роботі з розробки нормативних правових актів, підготовці експертних висновків про їх юридичну обґрунтованість. Роботи в трудовому колективі, планування та розподілу часу на виконання завдань;

ПРН 28. Демонстрування прихильності просуванню цінності науки; проведення роботи з правової освіти, надання довідок і консультацій працівникам органу публічної влади, підприємства, установи, організації про чинне право, а також висновків з правових питань; надання допомоги з оформлення документів правового характеру;

ПРН 29. Здійснення довідково-інформаційної роботи з правових питань із застосуванням технічних засобів, а також організації обліку чинних правових актів;

ПРН 30. Впровадження інноваційних методик у навчальний процес;

ПРН 31. Виконання наукових досліджень з правової тематики;

ПРН 32. Розробки документів офіційного листування;

	<p>підготовки обґрунтованих відповідей на звернення з правових питань;</p> <p>ПРН 33. Формулювання і вирішення завдань, які виникають під час науково-дослідницької і науково-педагогічної діяльності, що потребують поглиблених професійних знань.</p>
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Специфічні характеристики кадрового забезпечення	<p>Кадрове забезпечення освітньої програми складається з професорсько-викладацького складу кафедр: державно-правових дисциплін; цивільно-правових дисциплін; кримінально-правових дисциплін; конституційного та муніципального права; міжнародно-європейського права юридичного факультету ХНУ імені В.Н. Каразіна.</p> <p>100% професорсько-викладацького складу науково-педагогічного – згідно з чинним законодавством, задіяного до викладання професійно-орієнтованих дисциплін, мають наукові ступені за спеціальністю та відповідають вимогам, визначеним Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності.</p>
Специфічні характеристики матеріально-технічного забезпечення	<p>Для забезпечення освітньо-наукового процесу використовується навчально-матеріальна база юридичного факультету.</p> <p>Наявність матеріально-технічного забезпечення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Приміщення для проведення навчальних занять та контрольних заходів – 2,4 кв. метрів на одну особу. 2. Мультимедійне обладнання для одночасного використання в навчальних аудиторіях – не менше 30% від потреби. 3. Бібліотека, у тому числі читальний зал. 4. Пункт харчування, актовий зал, спортивний зал. 5. Гуртожиток – 100% від мінімальної потреби. 6. Комп'ютерні робочі місця, обладнання, устаткування, що необхідні для виконання освітньої програми.
Специфічні характеристики інформаційного та навчально-методичного забезпечення	<p>Наявність інформаційного забезпечення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Забезпеченість бібліотеки вітчизняними та закордонними фаховими періодичними виданнями відповідного предметного напрямку підготовки, в тому числі в електронному вигляді. 2. Наявність доступу до баз даних періодичних наукових видань англійською мовою відповідного або спорідненого предметного напрямку підготовки. 3. Офіційний веб-сайт закладу освіти, на якому розміщена основна інформація про його діяльність (структура, ліцензії та сертифікати про акредитацію, освітня/освітньо-наукова/ видавнича/атестаційна (наукових кадрів) діяльність, навчальні та наукові структурні підрозділи та їх склад, перелік навчальних дисциплін, правила прийому, контактна інформація).

	<p>4. Електронний ресурс закладу освіти, який містить навчально-методичні матеріали з навчальних дисциплін навчального плану.</p> <p>Наявність навчально-методичного забезпечення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Навчальний план. 2. Робоча програма з кожної дисципліни навчального плану, в тому числі опис, результати навчання, програма, тематичний план, завдання для самостійної роботи, індивідуальні завдання, методи контролю, схема нарахування балів, рекомендована література (основна, допоміжна), інформаційні ресурси в Інтернет. 3. Методичні рекомендації для проведення асистентської практики на юридичному факультеті для здобувачів вищої освіти.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	На основі двосторонніх договорів між Харківським національним університетом імені В.Н. Каразіна та іншими університетами України.
Міжнародна кредитна мобільність	Укладені угоди про міжнародну академічну мобільність на основі двосторонніх договорів між Харківським національним університетом імені В.Н. Каразіна та вищими навчальними закладами країн-партнерів.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Навчання іноземних здобувачів здійснюється на загальних умовах.

2. Перелік компонентів освітньо-наукової програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОП (*ОЗ – обов'язкові загальні, ОП – обов'язкові професійні, ВП – за вибором професійні*)

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти			
ОЗ 1.	Філософські засади та методологія наукових досліджень	5	Залік
ОЗ 2.	Іноземна мова для аспірантів	10	Екзамен
ОЗ 3.	Підготовка наукових публікацій та презентація результатів досліджень	4	Залік
ОП 5.	Сучасна правова доктрина за предметним напрямом підготовки	6	Екзамен
ОП 6.	Аспірантська практика	5	Залік
Загальний обсяг обов'язкових дисциплін		30	
Вибіркові компоненти за предметними напрямками дослідження			
ВП 1.1	Цінності в праві та теорія пізнання права/ Загальна теорія прав людини	3	Екзамен
ВП 1.2	Правова система України: генезис та становлення /Теорія правових систем: проблеми методології	4	Екзамен
ВП 1.3	Історіографія історії права та держави/ Теорія правової держави	3	Екзамен

ВП 2.1	Загальна теорія конституції/Конституційна юстиція	3	Екзамен
ВП 2.2	Засади конституційного ладу/Примус у конституційному праві	4	Екзамен
ВП 2.3	Правові засади муніципальної демократії/Конституційно-правове забезпечення недоторканності приватного життя (прайвесі)	3	Екзамен
ВП 3.1	Правочин з нерухомим майном/Походження, становлення та розвиток концепцій цивільного права	3	Екзамен
ВП 3.2	Походження, становлення та розвиток окремих інститутів цивільного права/Дослідження охорони і захисту цивільно-правових відносин	4	Екзамен
ВП 3.3	Охоронюваний законом інтерес у приватному праві України/Договірне регулювання суспільних відносин	3	Екзамен
ВП 4.1	Управлінська природа адміністративного права/Адміністративно-правова термінологія	3	Екзамен
ВП 4.2	Порівняльне адміністративне законодавство/Адміністративно-деліктне право	4	Екзамен
ВП 4.3	Адміністративна юстиція/Податкові системи зарубіжних країн	3	Екзамен
ВП 5.1	Кримінально-правові дослідження окремих видів злочинів/Кримінологічна політика в Україні	3	Екзамен
ВП 5.2	Методологія та методика кримінологічних досліджень/Сучасні тенденції розвитку національної пенітенціарної системи	4	Екзамен
ВП 5.3	Теоретичні та практичні проблеми протидії корупції в умовах інтернаціоналізації злочинності/Кримінологічні фонові явища та їх вплив на злочинність	3	Екзамен
ВП 6.1	Альтернативи притягненню до кримінальної відповідальності/Актуальні питання судового контролю в кримінальному провадженні	3	Екзамен
ВП 6.2	Актуальні питання доказування у кримінальному провадженні/Міжнародні стандарти прав людини у сфері кримінального провадження	4	Екзамен
ВП 6.3	Суспільство і злочинність на сучасному етапі становлення правової держави в Україні/Сучасний стан і тенденції розвитку науки оперативно-розшукової діяльності	3	Екзамен
Загальний обсяг вибіркових дисциплін		10	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		40	

1.1 Структурно-логічна схема ОНП

1 рік навчання		2 рік навчання		3 рік навчання		4 рік навчання	
Семестр 1	Семестр 2	Семестр 3	Семестр 4	Семестр 5	Семестр 6	Семестр 7	Семестр 8
Наукова складова							
Філософські засади та методологія наукових досліджень		Іноземна мова для аспірантів		Вибіркові дисципліни за предметним напрямом підготовки		Вибіркові дисципліни за предметним напрямом підготовки	
Сучасна правова доктрина за предметним напрямом		Підготовка наукових публікацій та презентація результатів досліджень		Вибіркові дисципліни за предметним напрямом підготовки		Вибіркові дисципліни за предметним напрямом підготовки	
Вибіркові дисципліни за предметним напрямом підготовки		Науковий менеджмент		Вибіркові дисципліни за предметним напрямом підготовки		Вибіркові дисципліни за предметним напрямом підготовки	

2. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Система атестації здобувача ступеня доктора філософії складається з поточної, та підсумкової атестації.

Метою поточної атестації є контроль за виконанням індивідуального плану аспіранта за освітньою та науковою складовими. Атестація освітньої складової відбувається у вигляді заліків та екзаменів за дисциплінами відповідно до навчального плану, а наукової складової на основі рішення кафедри, що випускає. Документами, що підтверджують поточну атестацію, є річний звіт на засіданнях кафедри та Вченій раді факультету, друкований варіант дисертації чи її окремих розділів, копії публікацій та інших документів про наукові здобутки (зокрема, охоронних документів на інтелектуальну власність), документи про виконання навчальної складової освітньо-наукової програми.

Метою підсумкової атестації є встановлення відповідності рівня освітньо-наукової підготовки випускників аспірантури вимогам Освітньо-наукової програми доктора філософії в галузі права 081 «Право». Підсумкова атестація здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня підготовки доктора філософії за спеціальністю 081 «Право» здійснюється постійно діючою або спеціалізованою вченою радою, утвореною для проведення разового захисту, на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації та завершується видачею документу державного зразка про присудження йому наукового ступеня доктор філософії та додатку, що є невід'ємною частиною диплому. Здобувач наукового ступеня доктора філософії має право на вибір спеціалізованої вченої ради.

Рівень	Знання	Уміння	Комунікація	Автономність і відповідальність
0	Здатність адекватно діяти у відомих простих ситуаціях під безпосереднім контролем. Готовність до систематичного навчання			
	Елементарні загальні знання про себе та довкілля	виконання елементарних завдань у відомих однотипних ситуаціях	ситуативна взаємодія в обмеженому колі осіб за допомогою інших	виконання завдань під безпосереднім контролем
	Розуміння найпростіших причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків		реагування на прості усні повідомлення	
1	Здатність виконувати прості завдання у типових ситуаціях у чітко визначеній структурованій сфері роботи або навчання. Виконання завдань під безпосереднім керівництвом. Готовність до навчання на наступному рівні			
	Елементарні фактологічні знання	виконання простих завдань за визначеними правилами та інструкціями у типових ситуаціях з використанням простих інструментів	інтеграція до соціальних груп	виконання завдань під безпосереднім керівництвом
	Розуміння найпростіших понять про себе і довкілля, основ безпечної поведінки		реагування на прості письмові та усні повідомлення	обмежена індивідуальна відповідальність формулювання елементарних суджень
2	Здатність виконувати типові нескладні завдання у типових ситуаціях у чітко визначеній структурованій сфері роботи або навчання. Виконання завдань під керівництвом з елементами самостійності			
	Базові фактологічні знання, набуті у процесі навчання та/або трудової діяльності	виконання типових нескладних завдань за визначеними правилами та інструкціями у різних типових ситуаціях з використанням інструментів	взаємодія в колективі для виконання завдань	виконання завдань під керівництвом з елементами самостійності
	Розуміння основних (загальних) процесів у	оцінювання результатів виконання завдань	продукування деталізованих усних і письмових повідомлень	індивідуальна відповідальність за результати

	навчанні та/або трудовій діяльності	відповідно до установлених критеріїв, застосування аргументації		виконання завдань у навчанні та/або трудовій діяльності
3	Здатність виконувати виробничі або навчальні завдання середньої складності за визначеними алгоритмами за встановленими нормами часу і якості			
	Загальні систематизовані знання у сфері освіти та/або професійної діяльності	виконання типових завдань у різних ситуаціях шляхом вибору і застосування основних методів, інструментів, матеріалів та інформації	здатність до ефективної роботи в команді. Сприйняття критики, порад і вказівок	самостійне виконання завдань під мінімальним керівництвом
	Розуміння основних (загальних) принципів, процесів і понять у навчанні та/або професійній діяльності	оцінювання результатів виконання завдань відповідно до критеріїв, які в основному заздалегідь обумовлені	продукування деталізованих усних і письмових повідомлень, зокрема у професійній діяльності	відповідальність за результати виконання завдань у навчанні та/або професійній діяльності
4	Здатність самостійно виконувати складні спеціалізовані виробничі чи навчальні завдання у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, зокрема в нестандартних ситуаціях			
	Спеціалізовані фактологічні та теоретичні знання, набуті у процесі навчання та/або професійної діяльності	виконання складних спеціалізованих завдань, що передбачає прийняття рішень, у ситуаціях, що змінюються, зокрема в нестандартних ситуаціях	здійснення наставництва, передавання досвіду	самостійність у навчанні та/або професійній діяльності
	Розуміння принципів, методів, процесів у навчанні та/або професійній діяльності	планування власної роботи та в обмеженому контексті організація, контроль, оцінювання та коригування роботи інших	продукування складних деталізованих усних і письмових повідомлень, зокрема у професійній діяльності	відповідальність за результати навчання та/або професійної діяльності обмежена відповідальність за навчання та результати роботи інших
5	Здатність розв'язувати типові спеціалізовані задачі в певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що			

	передбачає застосування положень і методів відповідної науки і характеризується певною невизначеністю умов			
	Широкі спеціалізовані фактологічні та теоретичні знання, набуті у процесі навчання та/або професійної діяльності, розуміння (усвідомлення) рівня цих знань	розв'язання типових спеціалізованих задач широкого спектра, що передбачає ідентифікацію та використання інформації для прийняття рішень	взаємодія, співробітництво з широким колом осіб (колеги, керівники, клієнти) для провадження професійної або навчальної діяльності	здійснення обмежених управлінських функцій та прийняття рішень у звичних умовах з елементами непередбачуваності
		планування, зокрема розподіл ресурсів, аналіз, контроль та оцінювання власної роботи та роботи інших осіб		покращення результатів власної навчальної та/або професійної діяльності і результатів діяльності інших здатність до подальшого навчання з деяким рівнем автономності
6	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов			
	Концептуальні знання, набуті у процесі навчання та професійної діяльності, включаючи певні знання сучасних досягнень	розв'язання складних непередбачуваних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання, що передбачає збирання та інтерпретацію інформації (даних), вибір методів та інструментальних засобів, застосування інноваційних підходів	донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень та власного досвіду в галузі професійної діяльності	управління комплексними діями або проектами, відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах
	Критичне осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у навчанні		здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію	відповідальність за професійний розвиток

	та професійній діяльності			окремих осіб та/або груп осіб здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності
7	Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог			
	Спеціалізовані концептуальні знання, набуті у процесі навчання та/або професійної діяльності на рівні новітніх досягнень, які є основою для оригінального мислення та інноваційної діяльності, зокрема в контексті дослідницької роботи	розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог	зрозуміле і недвозначне донесення власних висновків, а також знань та пояснень, що їх обґрунтовують, до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються	прийняття рішень у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування
	Критичне осмислення проблем у навчанні та/або професійній діяльності та на межі предметних галузей	провадження дослідницької та/або інноваційної діяльності	використання іноземних мов у професійній діяльності	відповідальність за розвиток професійного знання і практик, оцінку стратегічного розвитку команди здатність до подальшого навчання, яке значною мірою є автономним та самостійним
8	Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики			
	Найбільш передові концептуальні та методологічні знання в галузі науково-дослідної та/або професійної діяльності і на межі предметних галузей	критичний аналіз, оцінка і синтез нових та складних ідей	спілкування в діалоговому режимі з широкою науковою спільнотою та громадськістю в певній галузі наукової та/або професійної діяльності	ініціювання інноваційних комплексних проектів, лідерство та повна автономність під час їх реалізації

		розроблення та реалізація проектів, включаючи власні дослідження, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язання значущих соціальних, наукових, культурних, етичних та інших проблем		соціальна відповідальність за результати прийняття стратегічних рішень здатність саморозвиватися і самовдосконалюватися протягом життя, відповідальність за навчання інших
9	Здатність визначати та розв'язувати соціально значущі системні проблеми у певній галузі діяльності, які є ключовими для забезпечення стійкого розвитку та вимагають створення нових системоутворювальних знань і прогресивних технологій			
	Нові концептуальні та методологічні знання в певній та суміжних галузях науково-дослідної та/або професійної діяльності, які набуті на основі особистого комплексного дослідження та є основою для відкриття нових напрямів і проведення подальших досліджень	критичний аналіз комплексних проблем, синтез нових складних ідей, зокрема у міждисциплінарних сферах розроблення та реалізація комплексних проектів, як правило, у рамках власної дослідницької школи, які дають змогу глибоко переосмислювати наявне і забезпечувати вагомий приріст нового системного знання та/або модернізації професійної практики, та розв'язання складних соціально значущих проблем з використанням дослідницько-інноваційних методів	лідерство, вільне компетентне спілкування в діалоговому режимі з широким колом фахівців, зокрема найвищої кваліфікації, та громадськістю в певній галузі наукової та/або професійної діяльності	ініціювання оригінальних дослідницько-інноваційних комплексних проектів, спрямованих на розв'язання складних соціально значущих проблем, лідерство та автономність під час їх реалізації глибоке усвідомлення та відповідальність за наукове обґрунтування стратегічних рішень, достовірність прогнозування розвитку суспільства безперервний саморозвиток і самовдосконалення, відповідальність за розвиток інших, зокрема в межах власної дослідницької школи

